

V Praze dne 7. května 2011

Oponentský posudek na disertační práci RNDr. Martina Jankovského

*pro doktorský studijní program Ekologie a ochrana prostředí, obor Aplikovaná a krajinná ekologie
na Přírodovědecké fakultě, Univerzita Karlova v Praze*

s názvem:

„Detecting pattersens of angler selective behaviour in the Czech recreational fishery statistic“ (Stanovení vzorců selektivního chování rybářů ve statistikách českého rekreačního rybolovu)

Obsahem disertační práce je 5 původních vědeckých článků, z nichž 2 již byly publikovány, 2 jsou v tisku a jeden je rozpracován. Jednotlivé články byly předány souborně jako jedno dílo v pevné vazbě, doplněné autoreferátem disertační práce. Všechny práce jsou napsány v anglickém jazyce, autoreferát je vybaven rozšířeným anglickým abstraktem. RNDr. Jankovský je znám jako pracovitý mladý vědec, který se statistikou rybářských úlovků zabývá několik let. Je proto evidentní, že disertační práci zpracoval sám, 4 články jako první autor a 1 článek jako spoluautor. Přestože je grafická úprava disertace dostatečná, čtenář je poněkud rušen absencí čísel stránek u MS 4-5. V jinak dobře zpracovaném autoreferátu lze nalézt několik drobných překlepů. Po formální stránce je disertaci možno doporučit k obhájení.

Problematika vědeckého vyhodnocení aktivit rekreačních rybářů je zajímavým a především zdaleka nevyužitým zdrojem informací o vztahu mezi lidskou populací a přírodním prostředím. Vznikající význam tohoto výzkumného směru lze odvodit i z konání významné mezinárodní konference, která je na toto téma v letošním roce pořádána v Berlíně. V ČR je evidováno v rámci ČRS více než 250 tis. sportovních rybářů, kteří loví ryby opakovaně v různých sezónách ročního cyklu. Je proto evidentní, že jejich lovné aktivity představují zásadní, pravděpodobně nejvýznamnější regulační prvek rybích společenstev na našem území.

Rybářské úlovky mají vliv nejen na početnost uměle odchovávaných a vysazovaných druhů, ale také na početnost druhů, které nejsou rybářským přímo managementem preferovány. Toto sdělení je jedním ze zásadních zjištění, které disertace obsahuje. Důležitým faktorem který ovlivňuje odchyt širšího spektra druhů byla vysoká početnost kapra, na jehož lov se zaměřuje většina rybářů. Úlovky ostatních druhů jsou tedy v tocích, kde není početnost kapra vysoká, možným nástrojem k popisu vývoje společenstev. To je důležité zjištění pro státní správu neboť doposud se na statistiky rybářských povolenek hledělo s nedůvěrou, resp. nebyly představovány státním orgánům jak směrodatný údaj.

Je vlastně nesmírně překvapující, že především Ministerstvo zemědělství ale i Ministerstvo životního prostředí se podobnými analýzami doposud nezabývá, pravděpodobně je ani nezná.

Analytické metody použité v disertaci mají nespornou vědeckou hodnotu. Jejich využití lze hledat i přesnějším a efektivnějším rybářským managementu. To je např. prezentováno na příkladu lovu candáta a okouna na nádrži Orlík a Slapy. Zatímco na Orlíku byla mezi lovem obou druhů nalezena signifikantní závislost, na Slapech ne. Je tedy zřejmé, že na Slapech je okoun a candát loven jinou technikou a v různých obdobích.

Z předchozího textu je zřejmé, že jsem s tematikou a provedením disertační práce spokojen. Z hlediska popisu vývoje říčních ekosystémů je to stejně důležitý prvek jako jsou v poslední době častěji prováděné genetické analýzy populací, popisy migračních cest nebo historicky prováděné odhady početnosti a diversity společenstev. Pro další zvýšení hodnoty prováděných šetření bych doporučil porovnávat výsledky rybářských aktivit s údaji o rybích společenstev získanými v rámci státního monitoringu, který provádí MŽP. Obecně u disertace postrádám větší orientaci na vodní toky a vůči poškozenému prostředí citlivé druhy nebo specializované reprodukční a ekologické skupiny. Chybí mi i snaha postulovat nějaká obecnější doporučení pro management vedoucí ke zlepšení, i když je to možná příliš subjektivní a mlhavý názor ne příliš zasvěceného kolegy. Analýzy úlovků lze vhodně provádět i v odlišných typech řek (kanalizované a přirozené), v tocích různých velikostí řádů, a v řekách s původním a ovlivněným průtokovým a teplotním. Rybářská aktivita a úlovky na přehradních nádržích jsou zajímavé spíše jako statistický problém nepůvodního a ovlivněného vodního útvaru. Naproti tomu podobná šetření v říční síti ČR by bylo možné chápat jako aktivní příspěvek k porozumění aktuálních ekologických poměrů.

Závěrem mohu konstatovat, že předloženou disertační práci RNDr. M. Janovského doporučuji k úspěšnému obhájení.

.....
Mgr. Ondřej Slavík, Ph. D.